

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 450 fl.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oara 12 fl. a treia
oara 10 fl.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirea” în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Pacea.

In sfârșit putem vesti cetitorilor noștri că frecările regretabile între „Românul” și „Tribuna” au încetat. In partidul național e pace, dovadă următorul:

Proces verbal:

Subscrișii delegați ai comitetului național român, pe deoparte, și comanditarii ziarului „Tribuna”, pe de altă parte, pătrunși de necesitatea imperioasă de a restabili viața normală de partid afirmând *unitatea și solidaritatea națională*, precum și de dorința de a asigura *disciplina de partid* și a încheia *pacea cinstită pentru toți*, curmând astfel neînțelegerile iscate între comitetul național și ziarul „Tribuna”, am căzut de acord și am convenit la următoarea înțelegere:

I.

Comanditarii ziarului „Tribuna” pun acest ziar, precum și ziarul „Tribuna Poporului” și întreaga avere a acestora la dispoziția Comitetului național, obligându-se de a împlini toate formalitățile ce se vor găsi necesare.

II.

Comitetul național se va reînregi prin retragerea demisiunilor din partea dnilor Dr. N. Oncu, N. Ivan, Oct. Goga și P. Givulescu și prin cooptarea de cătră comitet a dlui R. Ciorogariu în locul vacant.

III.

Comitetul național va lua asupra-și activul și pasivul societății în comandită „Tribuna”.

IV.

Ziarul „Tribuna” se va fuziona cu ziarul „Românul” într'un singur organ al Comitetului național.

V.

In conziliul de administrație al ziarelor Comitetului vor intra dnii Dr. Nic. Oncu și Sava Raicu, iar dl Oct. Goga în comitetul de redacție al acestor ziare.

Chiar prin încheerea înțelegerii de față dispărând pentru totdeauna toate motivele de discordie, dispunem ca acest fapt îmbucurător să fie adus la cunoștință generală prin publicarea prezentului proces verbal.

Arad, 9 Martie 1912 c. n.

Delegații Comitetului:

Dr. T. Mihalache m. p.
Dr. Iuliu Maniu m. p.
Dr. Romul Veliciu m. p.

Comanditarii „Tribunei”:

Romul Ciorogariu m. p.
Sava Raicu m. p.
Dr. Nicolae Oncu m. p.

Comitetul central executiv al partidului național s'a întrunit în 10 Martie n. a. c. în Arad în ședință extraordinară, în care a luat la cunoștință și a aprobat decisiunile cuprinse în procesul verbal.

Pentru executarea acestor concluze s'a delegat o comisiune de 5 membri, având, să apară cu începerea de mâne un singur ziar al partidului național român, în Arad, păstrându-și numele de „Românul”.

Tot în această ședință pe lângă rezolvirea mai multor chestii de ordin personal, a ales un al treilea v.-prezident al partidului național român pe dl dr. Aurel Vlad.

Pentru organizarea clubului comitatens din comitatul Făgărașului și pentru aplanarea unor neînțelegeri de ordin personal s'au delegat dnii Nicolae Ivan și Dr. Iuliu Maniu.

Parturiunt montes...

De când cu ideia înființării unei episcopii gr.-cat maghiare, care să-și icuiască și printre Românii gr.-cat. activitatea sa mult promițătoare, nu în ceea ce privește credința, ci mai vârtos rezultând un șir lung de încurcături, zizanii cu scop de a rupe pe cei lesne crezători, dela trecutul lor luminos și creștinesc, trecut plin pe dragoste și pace sfântă și a-i aduce la ură, neînțelegeri între frați și necredință crasă, dela ivirea acestui făt ridicul — zic — fițuicele șoviniste de pretutindenea s'au pus pe lucru.

Și scriu ele, încordându-și toate puterile și dau din picioare și mâni, ca să dovedească, că fătul lor e legiuit și „idea” salutară maghiarimei, numai cât iarăș „popii valahi” stau în calea realizării unei ținte ideale.

Abia s'a închis ușa în urma consfătuirii bunilor noștri Arhieri și acestea fițuici și-au început munca lor de sobol.

In Pesta jidovită, în Clujul arhișovinst e în plină activitate meseria scriitorășilor doritori de merite patriotice, ba și catolicul „Alkotmány” (îmi vine 'n minte istoria lui Cain și Abel... Culeg.) sub forme dulcege încercat-a să reducă sfatul celor chiemați mai mult la rolul unui act politic!

Dar Săcuii din M.-Oșorhei! Ei nu vreau — pentru tot bunul din lume — să rămână mai înapoi! le țin izonul „fraților făr' de cruce” din acele centre...

„Sékely napló”, această reptilă sbârânăitoare, într'un număr dela începutul l. c., în totala recunoștință de cauză, atacă într'un mod nerușinat pe bunul nostru protopop gr.-cat. al Mureșului, Iuliu Nistor, pentru participarea sa la conferința arhierască din Blaj, prezentându-l ca pe un agitator periculos, care ar fi îndemnat pe ceialați protopopi, colegi

ai săi, prezenți la conferență, la prezentarea declarației inimoase, ba că însuș ar fi redactat acea declarație...

...Purtați-i deci Sâmbetele, voi cetățeni ai Oșorheiului; vă știți dătorința patriotică din anii trecuți — când cu spargerea ferestilor fostului său antecesor și conturbarea liniștei sfinte a unei familii cinstite!...

Da, a dat declarație protopopul Nistor, dimpreună cu ceilalți protopopi, colegi ai săi, căci asta li-a dictat-o conștiința lor și iată o spunem tuturor celor, cari doresc a o ști, că acea declarație a întrunit întreg consimțământul nostru, al tuturor preoților de sub conducerea lor. Fiecare cuvânt din acea declarație s'a așternut pe hârtie, ca și izvorât din sufletele noastre și din inimile tuturor credincioșilor români greco-catolici păstoriți de noi, ca o dovadă sfântă, că noi toți una suntem dela opincă până la Vlădică atunci, când e vorba ca să ne apărăm ceea ce avem noi mai scump pe sub soare: lege, limbă și credință!

Știm, că noi „popii valahi“ suntem calul de bătae a tuturor scriberilor venetici, cari își asigură căpătuiala azi, precum și-au asigurat-o în toate timpurile, numai prin murdăriile lor puse pe hârtia suferitoare cu peană de foc, înmuiată în căldarea clocotitoare de veninul urei de rassă, lege și credință!

Noi, „popii valahi“ suntem și azi, ca în totdeauna stânca de granit, de care se vor lovi zdrobindu-se fărmituri, machinațiunile păcătoase ale acelor, cari ar dori să se arunce asupra turmei ocrotită de noi, dar numai cu prețul scump al vieții noastre, căci... „păstorul bun suflul și-l pune pentru oi“...

Voi „popii valahi“, eroi necunoscuți, gloria trecutului și tăria viitorului neamului, nu vă temeți de clăntănitul lupilor flămânzi, nici-odată, ci grijind cu aceeași credință ca și până acum de poporul nostru, treceți înainte cu fruntea ridicată și nu vă temeți, de fătul ridicul, ce-l vor naște aceste scremete de munți...

Noi vrem, și trebuie să fie așa, și altcum ba, noi vrem să trăim ca Români greco-catolici!

La aceasta ne dau drept bulele papale, împărătești, create atunci, când am primit credința Romei, iar această credință ne spune: „că nici porțile iadului nu o vor învinge“...

Trezi, tari și rezoluți vom fi și acum, ne vom strânge turma în jurul nostru cu lanțul dragostii și păcii și nu o vom lăsa pradă naimiților, căci naimitul naimit rămâne și nu-i este lui grije de oi... nici-odată... nici-odată.

Aceasta, pentru ca să se știe!
Pribeag.

Biserica gr. cat. maghiară.

(Continuare și fine).

Punem cazul, că s. Scaun Pontifical în virtutea puterii Sale supreme, ar da loc cererei ligei pentru crearea unei episcopii gr. cat. maghiare, cu limba liturgică maghiară, și ar încuviința folosirea limbii maghiare în biserică. Prima întrebare ar fi, că de unde s'ar recruta supușii nou înființândei episcopii? Deoarece în Ungaria nu sunt parohii, cari se nu aibă Ordinariatele lor legale. Ca să se poată da loc noului oaspe pe teritoriul Ungariei, nu este alt expedient, decât să se violeze integritatea diecezelor actuale gr. catolice. Prin urmare s'ar sfășia o parte din diecezele gr. cat. rutenes de Eperjes și Munkács, și deoarece acest număr mic de parohii nu poate forma o episcopie, s'ar sfășia diecezele noastre române unite: Oradea mare, Gherla și eventual Blaj. Din toate aceste dieceze s'ar deslipi parohiile, în cari credincioșii vorbesc limba maghiară, și s'ar alătura la noua episcopie. Noua episcopie, ca teritoriu s'ar extinde peste partea cea mai mare a mănăstirii câmpie de pe ambele maluri a Tisei a Someșului și părțile Ardealului. Sub jurisdicțiunea sa ar cuprinde cele mai bogate parohii, cari au fost floarea și mândria diecezelor de pe vremuri. Dacă considerăm cu deamănuntul aceasta situațiune topografică a diecezei nou înființate, acum deja dela început se poate constata, cumcă acest teritoriu al ei e nelimitat, și ca un rezervor imens are menirea de a înghiți în sine pe toți credincioșii și parohiile gr. cat. din Ungaria.

Mai evident vom ajunge tot la aceasta concluziune, dacă vom considera credincioșii acelei dieceze. Din cele mai sus fără îndoială se vede că supușii diecezei acesteia vor fi toți acei cetățeni ungari gr. cat., cari vor-

FOIȚA.

Stelei.

Te credeam atât de aproape,
Stea din amrugit de seară,
Că 'ntindeam a noastre brațe,
Să cobori pe-a razei scară.

Te credeam în lumea noastră,
Și așteptam pe înserate,
Să 'nflorești ca o garoafă,
Cu petale argintate.

Să ne ascuți a noastre taine,
Doruri fără intrupare,
Flori ce așteaptă înflorirea,
Să ne ascuți fără mustrare.

Să ne dai putere nouă,
Și argint din a ta floare,
Să-și urzească visul nostru
Haina sa strălucitoare,

Dar târziu, când toată pânza
Ne-o distramă înșelarea,
Îți cunoaștem stea de aur
Depărtarea...!

Elena din Ardeal.

Scrisoare maestrului Caragiale.

Venim și noi, Măestre, — cei din urmă — să-ți aducem prinosul recunoștinței noastre, ca umili reprezentanți ai „nației recunoscătoare“.

Ne gândiam, în clipa solemnă când ai trecut pragul anului al șaizecelea, să-ți închinăm un număr, cu articol de fond, cu dedicații, reproduceri din „Operele complete“ ale autorului — dacă nu Te superi: cel mai mare prozator al literaturii noastre — dar am amânat sărbătorirea de pe o zi pe alta, amăgiți de un vis frumos, ce s'a distrămat, ca pânza Penelopei.

Plănuiam încă din vară această zi de sărbătoare, și am înjurat „Enciclopedia română“, — întrebă-l numai pe Tăslăuanu — pentru că ne indica numai anul nașterii Tale. „Societatea Scriitorilor Români“ ne-a luat pe dinainte. Ce puteam să punem noi, Măestre, față de acțiunea unei corporații atât de înalte?

Să stăm binișor la o parte, și după ce își vor fi spus cu toții cuvântul, să ne pronunțăm și noi, la urmă, amestecând glasul nostru modest, în chiotul de bucurie al obștei românești. Mai era un motiv — și aici e visul frumos, ce s'a spulberat — credința noastră, că vei lua parte la această sărbătoare, blagoslovind cu graiul Tău de patriarh al literelor române, omagiul vrednicilor epigoni, ce adună așchii pe cărarea, unde

Tu ai tăiat copacii cei mai viguroși. Aveam promisiunea, că te abăți și pe la noi și ne oferi prilejul atât de rar, de a asculta cuvântul Tău, în o conferență literară...

*

E primăvară, măestre; rândunicile cîripesc azi-măne la streșinile noastre și conferința literară, ce ne-ai promis-o întârzie.

Noi, cari am avut prilejul fericit de a Te asculta și a-ți admira comoara de bogății, pe care o risipiai în tovărășia unui zimbet fugar — ne-am da seama cât de binefăcătoare ar fi o conferență literară, pentru tinerimea noastră dela gimnaz și celelalte institute de aici. Ei cunosc paginile, cu cari ai îmbogățit literatura noastră, dar cultul lor pentru fruntașii literari ar crește îndoit, când ei ar avea prilejul să Te audă și să Te cunoască. Cu ce mândrie ar istorisi ei celorlalți colegi, ori rudelor din satele îndepărtate ale Ardealului: „L-am auzit pe Caragiale, la o conferență, ce a ținut-o la noi“.

*

S'ar părea, că nu e numai decât necesar să cunoști și pe autor, ci să te îndestulești cu opera lui.

Acest adevăr, susținut cu atâta tărie din partea criticei, pare a pierde din valoare, când îți dai seama, că scrisul nu e decât un reflex al lumii văzute de autor. Toată lumina și tot întunerecul, toate manifestările vieții, cari vin și trec pentru oamenii de rând, la

besc limba maghiară. prin urmare acum la început vor forma noua dieceză acele parohii, în cari totalitatea sau majoritatea locuitorilor posedă limba maghiară. Cât de subredă și elastică este însă determinarea, pe baza căreia se vor constitui credincioșii noii dieceze deoparte, iar de altă parte cunoscând zelul și năzuința febrilă a guvernelor maghiare, de a crea o țară unitară în privința limbii, nu va trece mult timp, și ne vom trezi, că toți gr. catolicii din Ungaria au să fie — vrând-nevrând — supușii episcopiei gr. cat. maghiare!

Din cele arătate, concludiunea e evidentă. Înființarea unei episcopii gr.-cat. maghiare în Ungaria nu o reclamă interesele bisericii gr.-cat. ci interesele politice. Înființarea aceleia între împrejurările actuale ale Ungariei înseamnă, că provincia noastră gr.-cat. română de cercurile datătoare de ton politic este proscrisă, înșamă începerea umilirei, persecuțiunii, vexațiunii românilor uniți din Ungaria.

Văd însă și cercurile politice, că le pricepem intențiunea și vor grăbi să ne dea garanțiile necesare, vor ținea sus și tare, că ei nu intenționează știrbirea drepturilor bisericii unite române cu înființarea numitei episcopii, ba chiar și lege vor aduce: că drepturile strămoșești a provinciei noastre Metropolitane se vor menține nealterate și inviolabile. Toate acestea însă sunt bune pentru liniștirea celor creduli și neexperți, dar cei ce petrec cu atențiune, cum se observă garanțiile date oarecând în legile naționalităților din Ungaria, apoi dreptul autonom al nostru și altele... va putea înțelege foarte ușor, că și după garanțiile, cari se vor da prin lege Metropoliei noastre, se va ascunde reserva „salvo jure“ a intereselor supreme politice maghiare.

Cine nu vede în toată afacerea aceasta

a episcopiei o apucătură foarte nimerită, chiavelistică și jocul diabolic al politicii în biserică?

E rândul nostru, ca noi, cari am văzut atâtea furtuni trecând de-asupra capului nostru, nici de data aceasta să nu ne prea înfricăm. Să stăm treji, — cum zice apostolul — încingându-ne coapsele cu adevărul și îmbrăcându-ne pancera dreptății, — și atunci toate săgețile celui rău se vor sfărma de țaria noastră. Să grijim, că dușmanul nostru ca un leu răcnind, umblă, căutând pe care să-l înghită dar noi să stăm tari, alipiți de biserică noastră românească, moștenire dela un neam de oameni nebiruiți. Și atunci când vom sta tari, nimic nu ne va putea strica cel rău.

Omega.

Pentru ca să se știe. Cu toată ocaziunea: sus în casa țării, jos la comitat, în adunări publice și conveniri private, fără jenare și muștrare de conștiință ni-se aruncă în față, că noi românii gustăm toate beneficiile statului ca și maghiarii și avem toate drepturile ca și ei. — Acest cântec vechiu îl dă de minciună pe lângă sutele de mii și următorul caz caracteristic: În Abrud biserică reformată ține locul al 4-lea între viriștii orașului, va să zică, e bogată, prima biserică în oraș, edificată de „Kultur egyet“, nu are sarcină de a ține școală, fiind aici trei rânduri de școli de stat, nu stă sub patronatul erariului, ministrul nu are nici o influință în constituirea preotului, și totuși în a. 1911 din cassa statului i-s'au dat 10.000 cor. pentru repararea căsii preoțești. Din contră biserică gr. cat. e săracă, modestele-i venituri nu ajung la susținerea școlii sale populare, care vegetează numai din ajutoare private, pentru parohie nu poate

jertfi nimic, deși casa ei e aproape nefolosibilă, stă sub patronatul erariului, ministrul de finanțe are influință decisivă în constituirea parohului, nu aprobă pe individul, care nu-i convine, ba îl scoate chiar din postul avut de mai înainte, cum au făcut în a. 1909 cu on. Ioan Simu, care din bunăvoința (?) ministrului a rămas disponibil, fără beneficiu doi ani și 4 luni, și totuși ministrul n'a reflectat la aceea, că drepturile îi impun și datorințe, la două cereri pentru un ajutor de 10.000 cor. pentru edificarea unei noi case parohiale a respuns negativ. Cauza? O vede și orbul: prima e maghiară și ca atare merită sprijin, are drept la cassa țării, ultima e română și ca atare nu merită sprijinul, nu are drept la aceea cassă.

Un poporan.

Corespondințe.

Din America.

19 Febr. 1912.

În corespondența trecută v'am fost amintit despre luptele grozave, cari sunt pe aici din pricina candidării și alegerei de președinte. Lupta aceasta continuă, nu numai, ci este îngrozitoare și cei de acasă nici idee nu pot avea. Spiritul public este pătruns de o agitație cum puțin se poate pricepe. Chiar dacă ești între ele, le vezi și le petreci cu atențiune toate fazele, totuși nu poți să dai expresiune cuvenită, să descrii toate cum s'ar cădea.

Ceea-ce mă face se scriu azi, nu este descrierea acestei lupte sau expunerea faptelor, cari s'au petrecut de când v'am scris mai pe urmă, ci vă scriu o epistolă, care

sufletul scriitorului se adună ca într'un laborator tainic, punându-i în vibrație toate fibrele. Când sunt redede apoi lumii, ele sunt mai strălucitoare, mai clare, căci au trecut prin filtrul cel mai artistic, purtând pecetea măestrului, ce l-a selecționat. În fiecare rând este ceva din sufletul artistului, ce se consumă astfel încetul cu încetul, împrăștiind omeniirii comoara sufletească, cu care l'a înzestrat Dumnezeu.

Cuvântul lui este de o însemnătate extraordinară; cum spune Vlăduță:

El poate morții din mormânt să-i cheme
Sub vraja lui atot puternic ești,
Străbați în ori ce loc, în ori ce vreme
Și mii de feluri de vieți trăești.

Te-atinge doar, și tu o biată clipă,
Ce tremură între două veșnicii —
Privești de sus a lumilor risipă,
Și toată-a lor deșertăciune-o știi.

Aprinde 'n inimă ură sau iubire, —
De moarte, de viață-i dătător,
Și neamuri poate 'minge la peire,
Cum poate-duce mântuirea lor.

Acesta e cuvântul artistului: opera.

Ne interesează însă, fără îndoială, și artistul. Ne interesează viața lui, obiceiurile, glasul, zimbetul, scăpărarea inteligentă a ochilor, și mâna aceea de țărăniță, care a așternut pe luciul filelor rânduri, ce vor trăi și în o vreme, când noi ne vom odihni de mult în adâncul primitiv al pământului.

Și, mai ales, ne interesează toate acestea, când e vorba de un autor de talia lui Caragiale. Sunt alți autori mai puțin comunicativi, cărora li s'a dat numai darul scrisului, dar nu și acela al elocvenței. Caragiale nu e din norocire printre aceștia, căci firea l-a dăruit cu amândouă mâinile. Și e un deliciu aproape tot atât de mare, să-l auzi pe Caragiale vorbind, ca și când iei în mână o operă a lui; urmărești, cu atențiune încordată salturile îndrăsețe ale acestei inteligențe superioare, scăpările de spirit, comoara de cunoștințe și dibăcia cu care te ia de pe picioare și te duce încet-încet vrea el.

Intr'o seară, după-ce ne fascinasă pe toți cu verva lui, un prieten din București

observă cu o nuanță de părere de rău: „Vezi așa face Caragiale întotdeauna. Își risipește în discuții talentul său de aur. Și măcar de ar fi cineva la îndemână, să stenografeze pentru posteritate aceste scânteeri de geniu, cari te orbesc o clipă și se pierd în neant...”

Măestrul aude și răspunde în glume:

— Scripta manent bâte. Până să dai ceva la gazetă, te muncești ca un lucrător. Dar cuvintele vin și trec, intră pe o ureche și iasă pe alta...

Când te uiți la fraza atât de îngrijită a lui Caragiale, la corectitatea, cu care nu omite nici cea mai nelusămnată virgulă, te te cuprinde în totdeauna un sentiment de rușine la gândul, cu câtă ușurință asvârli tu paginile la tipar, și cu câtă nelindurare îți smulge din mână culegătorul de litere filele, înainte de a se fi svântat măcar cerneala pe ele!

Puțini fericiți avem în tot cuprinsul literaturii noastre, care să poată lucra cu răgazul și scrupulozitatea lui Caragiale.

Alții scriu mai mult ce e drept, unii chiar prea mult.

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte,

Gluț, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(45) 1-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești,
de juni și de fete.

Catalog se trimite gratuit și franeat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

rog din adâncul inimei, toate ziarele, să o reproducă. Se lase un pic din animosități și să aibă bunătate a da loc în coloanele lor celor-ce le comunic.

Ieri seara m'am reintors dela vesitul loc chemat Ellis Island, unde am mers în afacerea unor sărmani oameni osândiți să fie deportați. Doi au fost deja deportați, căci au fost aflați că au fost supuși la pedeapsă de temniță și anume, unul a șezut trei luni în temniță, iar altul nouă. Unul a fost pentru furt, iar altul pentru altă crimă. După regulile cele nouă în acest caz nu mai este nici o mântuire. Acești doi oameni, au fost retrimiși în mod nou, adică pe alt vapor și la alt port, se înțelege, campania s'a supus la spese. Dar ce mai tare m'a impresionat a fost starea celorlalți — 22 de oameni.

Zece dintr'ânșii au fost din satul Săsariu, din apropierea orașului Baia-mare, iar restul din Bănat. Cei zece mergeau la Florence N. J. aproape toți pe aceeași adresă, iar restul la Cincinnati și alte orașe.

Starea lor nu se poate descrie. Imbrăcați rău, murdari, nerași supti de osteneala drumului peste măsură lung, căci au venit pe la Fiume, cu lacrimi în ochi, neștiind ce se va alege dintr'ânșii.

Am vorbit cu binevoitori dela oficiul de emigrare și ce s'a putut s'a făcut. Dar din acest prilej voesc să dau unele îndrumări cari le-ași ruga ca preoții noștri să le spună chiar în biserică, se știe de ce să se țină sărmanul popor. Nu le fac aceste pentru a încuraja emigrarea, sau a instrua pe careva cum să răspundă ca și cum eu aș voi eludarea legilor de aici, dar știu în multe cazuri, sărmanul om, fără să voască, cade în năcaz. Din care apoi pe lângă cea mai mare bunăvoință nu se poate scăpa.

Admiterea emigranților din zi în zi se face mai grea, și nu numai legea ei și

impresiunea judecătorului hotărăște nespun. Nu trebuie să osândim de altcum autoritățile Americane, căci după o experiență îndelungată au adus legi cari, lăsând de-o parte sentimentalismul, au dreptate.

Acum se recere nu numai să fie omul provăzut cu suma de 25 dolari când sosește în America, să fie mai tânăr de 50 de ani, să fie pe deplin sănătos, să nu fi fost globit acasă cu pedepse pentru crime ordinare, ci s'a făcut un paș înainte și anume: acel om care vine pe vre-o adresă într'un oraș unde nu este modru de a se primi mai mulți lucrători, ori în care oraș nu sunt lucrări bune emigranții nu sunt admiși.

La oficiul de emigrare sunt informațiuni pozitive despre toate locurile și este acurat descris ce fabrică este acolo și câți lucrători pot să aibă lucru. Așa că dacă se închide vre-o fabrică, ori numărul lucrătorilor este deplin, în acel loc nu mai lasă alte persoane.

Așa s'a întâmplat cu șeasă persoane, cari au venit cu adresa la Cincinnati. În orașul amintit lucrurile merg slab. Așa dară nu este admis nime la acea adresă. S'ar spori numărul celor fără de lucru, și numărul celor lipsiți.

Intr'un alt oraș, numărul celor, cari lucră la fabrică, este deplin. Lucră cu toți și numai acela care nu vrea să lucre, nu lucră; cei de aici scriu carte acasă: Lucrul merge bine, numai cei cari nu vreau să lucre nu lucră. Așa este. Dar ei nu cercetează, că în fabrica aceia au lucru numai o mie de persoane, și mai mulți nu se primesc. Acuma dacă ar veni pe acolo cu două sute, ori zicem și cu zece mai mulți, ce vor face aceștia? Și am văzut des, că în orașe unde mergea lucrarea, fabricile ziua-noaptea lucrau cu toată puterea, erau cu sutele cei fără de lucru. Deci nu putem face imputare autorităților Americane, dacă nu vreau înmulțirea

celor fără de lucru. Această preocupare apoi o iau mai ales acuma, că suntem înaintea alegerilor, când lumea fiind ocupată cu acestea, puțină sau nici o atențiune nu dă afacerilor comerciale și întreprinderilor și ca efect natural, stagnează toate, și numărul celor fără de lucru crește în măsură nespun de mare.

Cum am amintit la începutul corespondinței, de multeori în afacerea toată, impresia primă hotărăște! Acum ce impresie poate să aibă un jude, când vede niște oameni sosiți aici cu cele mai sdrențoasă vesminte ce le au, imbrăcați cu șerpere, ca pe la noi, cu nădragi scurți, cu căputuri toate petecite, cu cămeși murdare, nerași, nepieptenați, cu un cuvânt prototipul adevăratei sărăcii! Eu o știu și o compătinesc, dar nu așa Americanul care vede în acești sărmani oameni, indivizi și persoane gata a se angaja la orice lucru, pe lângă orice plată, numai se aibă ceva. Sărmanii oameni, când vin în America să își cumpere cu cinci floreni un rând de vesminte, cum le zic pe la noi, nemțești, și o păreche de papuci mai buni, și o păreche de ciorapi, când apoi se apropie de portul New-York și în ziua când știu, că sunt duși la Ellis Island să se schimbe în hainele bune și curate, cele mai slabe să le pună în cufarașul lor, să se radă și să fie în rând și la exterior. La răspuns să nu fie obraznici, dar nici să nu se arate slugarnici, căci asta este urât! Cu glas și voce hotărâtă să spună, că vin la America, să spună adresa, să spună, că nu vin la lucru gata, că și ei vor cerca ca și ceilalți, cari au venit. La întrebarea, că oare știe el, că unde merge este lucru, nu are să răspundă că el știe, că este lucru, că așa i-a scris unul sau altul, și el de bună seamă va avea lucru, căci îndată este judecat, ca și angajat de mai înainte, cu toate că sărmanul nu știe despre așa ceva, — ci va trebui să răspundă: Dacă unde merg nu se află lucru, atunci voi merge și îmi voi cânta; dar nu știu dacă acolo este lucru de bună seamă. În America cine vrea să lucre, își află.

De altcum este foarte greu de a statori un șir de întrebări și răspunsuri, căci întotdeauna se poate afla vre-o cauză sau vre-un răspuns, care să nu mulțamească pe judecător. Din experiența mea de până acuma, ceea ce am observat este, că prima expresie este, care hotărăște mai mult. De aceea vă rog, ca să înzistați, ca acei sărmani, cari vin să nu își alegă ce au mai rău, ci să se prezinte mai bine, mai curați, să dea răspunsuri mai hotărâte, nu cu frică, dar nici cu obrăznicie, și să nu vină câte cinci-șase pe aceeași adresă.

De altcum pentru acestea este informațiunea generală, că aceia, cari au de gând să vină în America, să fie pregătiți, ca eventual să nu capete de lucru, căci cu ocaziunea alegerii toate lucrările merg peste măsură slab, și deja a și început a se pune la cale greva minerilor, care este primul paș la sistarea lucrărilor pe tot terenul.

Rog pe onorații confrăți a da de știre poporului, că înainte de ce s'ar hotărî la plecare, dar peste tot, în anul acesta va fi mai bine, de nu se vor expune la eventualități.

Salut pe toți cu stimă:

Instrăinatul.

Dar când va veni mântuitorul și va asvârli în vânt pleava — atunci se va vedea numai conștientăitatea acestui talent uriaș, care a scris cele mai rezistente pagini a literaturii noastre.

*

Glasul sărbătoresc al articolelor a răsunat, ducând în toate plaiurile locuite de români, gloria numelui Tău, măestre. Rica Venturiano, Conul Leonida, Ipingescu, coana Veta și Zița; — toate tipurile politicianilor și teoreticianilor eternizați în nemuritoarele „Momente“, au tresărit de un fior de mândrie și recunoștință: Iată, cel ce le-a dat viață, cu gestul lui sigur de creator — împlinește șazecei de ani!

Se poate?

Se poate, să îmbătrânească inteligența veșnic tineră și scăpărătoare ca aceea a lui Caragiale?

Noi nu credem în astfel de basme, maestre! În imaginația noastră rămâi de-a pururi tânăr și zimbetul satiric, ce întovarășește nemuritoarea Ta operă, va trezi alte zimbețe, când ne vei prezenta al doilea „rând de oameni“: vrednicii urmași ai cetățenilor fixați pentru totdeauna. Venturiano va fi ajuns domn mare acum; coana Veta va fi având vr'o fată mare, iar cetățeanul turmentat, va fi săvârșit și el multe isprăvuri, pe cari am dori să le cunoaștem și noi.

Noi nu credem în basme, măestre și dacă ai binevoi să-ți iai osteneala și să ne convingi, am rămânea foarte îndatorați, dacă

te-ai îndura a te scobori din înălțimea olimpică a Schöneberg-ului pâuă jos de tot, în „cercul nostru strimt“...

Și până atunci Măestre, să nu-ți fie cu bănat aceste rânduri încurcate, cari vor se talmăcească omagiul nostru pentru cel mai mare autor român în viață! A. Ciura.

Nocturnă.

(După Verlaine.)

*Cu vaete lungi,
De sumbre viori,
Toamna răsare,
Și peptul mă doare,
De o langoare
Turburdloare!*

*Toate sucombă,
Și par violete,
In inima nopții,
Ca după un complot;
Pământul pare,
O catacombă!
Aminte mi-aduc,
De vremuri apuse,
Și-a plânge nu pot!*

*Și-atuncia m'avânt,
In protievnicul vânt,
Care mă mână,
Din loc în loc,
Subt praporul lunei,
Asemenea unei
Frunze de soc!*

G. Seche

Reviste.

Auffenberg. Causa imediată a dimisiunii guvernului maghiar a fost ținuta hotărâtă a ministrului comun de războiu Auffenberg Moritz. Se știe, că Auffenberg e omul de încredere a moștenitorului de tron, și a ajuns în acest însemnat oficiu după niște generali maghiarofili ca Pittreich și Schöneich, cari nu puține merite au, că pretensiunile maghiarilor în armata comună au crescut așa de pe neașteptate. Se înțelege, că îndată ce Auffenberg și-a preluat oficiul, a privit la proiectele militare în primul rând din punctul de vedere militar și n'a fost aplicat a sta de vorbă cu pretensiunile kossuthiștilor și a guvernului. Iar când a provocat guvernul, ca acesta să-i trimită textul autentic al învoielii cu kossuthiștii, guvernul foarte șiret a trimis răspunsul Maiestății Sale, cece a făcut pe Auffenberg, să ia poziție fațășă împotriva guvernului. Conflictul era acut și se prevedea, că acești doi dușmani nu vor putea trăi laolaltă, iar cumcă poziția guvernului se clatină nu se mai îndoaia nimeni. Ministrii austriacii îndată s'au și pus pe lucru se înpace guvernul ungar cu ministrul de războiu. Bilinski, ministrul de finanțe, a dat un mare prânz festiv, la care a invitat și pe Khuen și pe Auffenberg, crezând că în decursul acestuia se vor putea împacă. Auffenberg însă îndată ce a auzit de ce e vorbă, a mulțumit și — nu s'a dus. Guvernul a căzut și se înțelege, că acum se îngrijește, ca nici lui Auffenberg să nu-i fie moale fotoliul ministerial. Foile guvernamentale oficioase și semioficioase dau fel și fel de amănunte din viața ministrului comun de războiu. Il acuză, că în 1905 ar fi elaborat un plan de a ocupa Ungaria militară și a împrăști parlamentul rebel. Auffenberg se înțelege, desminte, cu toate aceste foile guvernului susțin și vorbesc consecvent de dimisia ministrului comun de războiu.

Descoperirea polului sudic. Din Buenos-Ayres vine senzaționala știre, că norvegianul *Amundsen* a ajuns la polul sudic, pe care a arborat stindardul Norvegiei. Se mai colportează o altă știre, că totatunci ar fi ajuns acolo și capitanul *Scott*, conducătorul expediției engleze.

Noutăți.

Mulțumită. Direcțiunea gimnaziului superior din loc. exprimă mulțumită onoratei direcțiuni a cassei de economii *Sebeșana*, care a dăruit Mesei studenților 50 c. și dlui *Alexiu Pocol* mare proprietar în Baia mare, care a dăruit fondului studenților bolnavi 50 cor.

Cum se roagă Chinezii? Chinezii bigoți au foarte multe obiceiuri ciudate religioase. Credinciosul chinez își ține de o mare datorie, să-și scrie rugăciunea pe o hârtie. După-ce și-a scris-o, ia hârtia în gură și atâta o roade, până-când devine o masă cleioasă. Materia aceasta cleioasă o azvârle cu mare putere de zidul bisericii, și dacă ea se prinde de zid, atunci înseamnă, că Dumnezeuzeirea a primit rugăciunea. Iar dacă materia aceasta nu se prinde, atunci Dumnezeuzeirea n'a primit să împlinească dorința Chinezului.

Expoziția doamnei Cosma. Cetim în Luceafărul: Duminica trecută s'a deschis în strada Schewis minunata expoziție de țesături și cusături a d-nei Maria Cosma, prezidenta neobosită a „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, care susține școalele de industrie casnică și de menaj. La deschiderea expoziției a participat un public numeros, în frunte cu I. P. S. Sa Metropolitul Mețianu. Doamna Cosma a rostit o cuvântare plină de povețe cuminiți, la care a răspuns în cuvinte elogioase I. P. S. Sa Metropolitul, aducând doamnei Cosma omagii de amirație. Publicul a aclamat-o cu însuflețire. Munca d-nei Cosma merită pe deplin recunoștința publicului românesc, căci expoziția cuprinde adevărate comori de artă țerânească. Mai bine reprezentat e Bănatul. Sutele de concieri și oprege apoi cilimurile din Bănat ocupă aproape jumătate din cele patru odăi ale expoziției. Se știe că țesăturile din Bănat sunt cele mai frumoase și cele mai fine dintre toate câte le avem. D-na Cosma a știut aprecia minunăția și varietatea motivelor țesăturilor din Bănat și le-a colectat cu sîrguință, reușind să înjghebe cea mai bogată colecție care există. Din expoziție mai amintim un costum din Rodna cu o boniță de o rară frumșeță, cămeșile din Bănat, o cămașă rară din Giurgeu, șorturile din Ecica și almarele din Rășinar. În expoziție am văzut și originalul albumului compus de d-șoara Minerva Cosma, după care se lucră la școala de industrie și după care sunt făcute și minunatele odăjdii bisericesti, în special numim pe cele comandate de cucernicile săliștence pe seama părintelui protopop dr. Ioan Lupaș. Mai pomenim și de țesăturile și cusăturile lucrate de țărancele din Făgăraș sub conducerea d-nei dr. Șerban, care e vrednică de toată lauda pentru nobila sa osteneală.

Advocat nou. Dr. Augustin Pordea, avocat, aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațională în Gherla (Szamosújvár) piața principală în fața hotelului orășănesc.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără *sămânțuri* numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experiență că prețul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfă de calitate mai proastă. (51) 7-15

„Coroana” institut de credit și economii în Bistrița a votat în urma autorizării primite dela adunarea generală prin direcțiunea sa următoarele ajutoare: 1. Pentru biserici și școli confesionale 545— cor. 2. Pentru 12 elevi de meseriaș ajutoare 315— cor. 3. Pentru „Reuniunea rom. de cetire”, Bistrița 50— cor. 4. Pentru „Reuniunea rom. de cântări”, Bistrița 50— cor. 5. Pentru „Reuniunea rom. de meseriaș” Bistrița 50— cor. 6. Pentru „Școala de industrie casnică”, Sibiu 50— cor. 7. Pentru „Masa studenților” din Năsăud 50— cor. 8. Pentru „Masa academică” din Cluj 50— cor. 9. Pentru „Fondul cultural” din Blaj 50— cor. 10. Pentru Fondul Dr. I. Mihu pentru ziarști 50— cor. 11. Pentru literatura populară 100— cor. 12. Pentru colectele anului ajutoare mărunte cor. 100—. Total cor. 1460.

Progresele telegrafiei fără sîrmă. Societatea engleză „Marconi” a hotărât să-și extindă stațiunile de telegrafie fără sîrmă pe teritoriul tuturor coloniilor engleze. Prin aceasta coloniile ar putea comunica oricând, între sine și cu patria mamă. Spesele întreprinderii ar fi de 40.000.000 cor. Direcțiunea postală engleză a și ajuns la acord cu societatea, privitor la liniamentele generale.

Toate stațiunile existente vor fi luate în rețea, pe lângă aceea se vor mai înființa încă alte 25. Vor fi trei linii principale:

Linia de Ost cu următoarele stațiuni: Poldby (Anglia), insulele Malta și Cipru, Adeu (Arabia), Bombay și Colombo (Indii), Sidney, Adelaide (Australia) și Wellington (Zelanda nouă).

Linia de Vest ar începe la Clifden (Irlanda), Cape Breton (America) și Wancouver. Trece apoi Oceanul Pacific ajungând iarăși la Wellington. A treia linie va trece prin Africa.

Construirea acestor linii va fi de mare însemnătate pentru Englezi, atât din punct de vedere strategic cât și comercial; deci înființarea-i e numai chestie de timp.

Tot respectul atitudinii, ce află Onor. cetitori din următoare epistoală, scrisă de br. Leo *Freytagh-Loringhoven* consilier al ordului cavalier de Vesel și consiliar imperial de stat al Rusiei (Arensberg, Kommandantenstrasse nr. 5 pe insula Osel, în guvernamentul Livlanda): „În țin de datorință față de-aproapele meu, ca să recomand cât se poate mai călduros și pe cât se poate mai mult excelentul Elzaflaid al lui Feller. La medicamentul acesta escelent am atras atențiunea unui prieten de al meu din tinerețe, care e medic în St.-Petersburg, și am avut prilej se scap cu acest medicament de grozavele dureri reumatice în umeri pe un alt medic din St. Petersburg, care posedă un stabiliment balnear de nuroiu, fără ca acesta însă să-i poată ajuta ceva la durerile sale.

Un medic din Danzig în Prusia vestică, încă folosește regulat în practica sa Elza fluidul lui Feller. În felul acesta dorește preparatului amintit o lățire cât mai mare în folosul omenimei și spre lauda binemerită a inventatorului său!

Tragem nădejde, că Stim. cetitori încă vor face acuși vre-o probă cu medicamentul acesta, din care o duzină costă franco 5 coroane și se poate comanda dela *Eugen V. Feller* apotecă în Stubica Centrale nr 123 (comit Zágráb).

Calfă tină și învățacel

se primesc în prăvălia de manufactură și măfuri curente. — La învățacel se cere să fie absolvat 1—2 cl. gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la:

Augustin Stupariu.

Balázsfalva.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

(Continuare).

— Doamne, Maică sfântă, — d'apoi ce vânt te-a mai adus pe la noi?

— M'a adus dorul de Țară, să mai văd ce se petrece pe aici...

— Apoi să-ți fie de bine Ștefăniță c'ai ajuns Vodă. Te-a trimis Dumnezeu tocmai la vreme bună, căci acum erau să trimeată niște crainici după tine, să te întorci din Chilia.

— Dar acasă-i Vornicul?

— E dus cu fetele la biserică. dar acuși trebuie să sosească.

— Până atunci m'ași repezi la maică-mea, vorbi Ștefăniță cu un glas înduioșător, de vreme-ce o lăsase bolnavă, zăcând.

— Ea-i, săraca, tot bolnavă, cum o știi... Dar mi-se pare, că tare mai ești trudit — și n'ar strica să tragi un pui de somn.

Intr'adevăr ochii tinărului painjineau și înfătoșarea-i părea obosită, mai ales că-l chinuia amar rana dela piept.

— Pic de somn, mamă Tudoro și de nu ți-a fi cu supărare, dă-mi un căpătai de pat se mă culc.

— Ba să vii coala în ietac. ai să aibi și așternut curat și perini moi, de puf, umplute de Irina și apă proaspătă de spălat.

Amândoi eșiră, îndreptându-și pașii spre ietacul Vornicului. Odaia era scundă, plină de mireme de flori uscate, de romoniță și busuioc.

Vorniceasa-i așternu pe loc patul.

— Culcă-te mamă, eu mă duc să dau oamenilor tăi ceva de-ale gurii. Poate ai dori să guști și tu ceva?

— Doar numai un rachiuș și-o felie proaspătă de pâne.

După o țiră de vreme vorniceasa iar apăru, aducându-i cele poftite. Intr'aceea, înainte de-a eși, îl mai întrebă:

— D'apoi să te scol drăguță, când o veni Vornicul dela biserică?

— Firește....

Vorniceasa eși. Ștefăniță își desfăcu iute conașul și după-ce își spăla rana și și-o primenise cu o cârpă curată de borangic, se puse pe dormit.

Pe vremea aceea Tudora porunci stolnicului Iordache să cinstească oștenii cu un rachiu și să le întindă masa.

Soarele ridicat de trei sulți pe întinderea cerului senin, începu să ardă cu focul razelor din toiul verii.

Vorniceasa umbla ca un titirez punând la cale masa mare pentru ameazi. Nu după multă vreme se auzi zurețul unui rădvan puternic și tropotele cailor, ce vesteau sosirea Vornicului.

Moș Purice își pregătise de mai înainte oștenii, ca să strige Vornicului, când va sosi dela biserică: „Trăească Vornicul Ghiță, ur-a-a! Trăească și vornicuțele, ur-a-a!“

Și intr'adevăr Vornicul fu salutat la scări de uralele noilor oșteni, pe fețele cărora mijea zimbetul unei depline bucurii. Cu-

noșteau oștenii doar bine pe Vornic, om ne mai pomenit de bun și gospodăros.

Vornicul, om bine făcut, roș la față, cu ochi vioi și senini, făcu o adâncă închinăciune oștenilor și după-ce se dase jos din rădvan cu fetele, întrebă pe Moș Purice, pe care-l cunoștea de multă vreme:

— Când ai sosit?

— Azi dimineată, jupăne Vornice!

— Dincotro?

— Din Chilia.

— Singuri?

— Ba cu căpitanul Ștefăniță.

— Care Ștefăniță?

— Apoi Ștefăniță îl chiamă pe căpitanul nostru, atâta știu, — răspunse incurcat Moș Purice.

— A cui fecior?

— Dă, apoi a cui să fie, ia a tătuca-său și a mămuca-sa.

— Ei moșule, nu mă improsti.

— Ba zău, c'asa, — zise moșneagul, care băuse o sângeacă de rachiu mai mult decât altădată.

— Apoi s'o lăsăm incurcată. zi-mi încaltea unde-i?

— El ti coala, doar me în ietacul acesta. S'a culcat săracul, că nu mai putea de somn.

Pe când Vornicul sui scările împreună cu jupănițele tinere, Moș Purice mai porunci oștenilor încă odată să strige din respuțeri: „Trăiască Vornicul, ur-a-a!“

Un fior de nespună bucurie trecu prin inimile copilăndrelor, când auziră din gura lui Moș Purice, că Ștefăniță, voinicul cu ochi albaștri și plete de aur, se află în casa lor. N'aveau în gând pe alt Ștefăniță, decât pe feciorul lui Bogdan Vodă, care făcu minuni de vitejie pe stopele Nistrului, care fu ales de întregul popor domn al Moldovei. Fetișcanele îl cunoștea de bună seamă, de vreme-ce copilăriră cu dânsul, — nu odată se sfădiră cu el din nimica toată și apoi iar se împăcară ca niște frați.

(Va urma.)

Floricele din raiu.

Hattler S. J. - Tóth S. J.

(Continuare și fine).

Această cinste și dragoste a lui față de Preacurata Fecioară a rămas neschimbată în întreaga viața sa, și de aceea sărbătorile ei totdeauna le prăznuia cu cea mai mare evlavie cu putință și cu ceva faptă bună deosebită. Biograful său zice despre el, că cu prilejul unei cuvântări a sale i-a auzit această mărturisire făcută: »Eu totdeauna onorez cu evlavie pe Preacurata Vergură Maria, căci doară în ziua nașterii ei m'am născut și eu, tot în aceea zi am îmbrăcat haina călugărească și am făcut voturi sărbătorești, tot în ziua aceea am celebrat cea dintâiu sf. liturghie a mea și mi-ar plăcea dacă ași putea să mor în această zi.«

Amintitul biograf zice și aceea, că după convinegrea sa, nime niciodată n'a vorbit despre Preacurata, cu mai mare gingășie și evlavie ca Bernardin.

După Dumnezeu, iubirei sale din inimă față de Preacurata are să-i mulțumească Bernardin virtuozitatea tinereții sale, pentru că și atunci deja din fiecare faptă, din fiecare vorbă a sa strălucia sfială, blândețe și adevărată curățenie de inger; se ruga bu-

curos; pe Mântuitorul nostru îl cerceta adesea în sf. taină a Eucharistiei și cu atâta evlavie ajuta la liturghie preotului celebrant, încât era spre înțărare sufletească ori cum îl vedea. Predicile le asculta cu mare luare aminte, iar cele auzite le săpa adânc în minte și apoi adunându-și prietenii și tovarășii de joc, le repeta înaintea lor cu mare înflăcărare. Dar și de alte dăți, îndemnat de zelul său, pășia în popor ca cuvântător și vorbea cu o așa tărie, cu o așa însuflețire, de își răpi cu sine ascultătorii cu totul! Ce e drept unii dintre prietenii săi își râdeau de purcederea lui, dar mai târziu au recunoscut urmările uimitoare a cuvântărilor lui.

Trebuie însă să amintim mai ales a-cele două virtuți, prin care a urmat el mai cu seamă Preacuratei, adică îndurarea sa spre deaproapele și curățenia-i îngerească.

Intr'o anumită zi venise un cerșitor la casa mătușei sale, dar fiindcă n'aveau în casă decât pânea trebuincioasă numai pentru căseni, a trebuit să-i arete ușa. Bernardin a băgat de seamă aceasta și într'atâta a compătimit pe bietul nevoiaș, încât s'a rugat mătușei sale cu vorbele acestea: »Rogu-te în numele sfânt al lui Dumnezeu, să dăm ceva cerșitorului acestuia, altcum astăzi nici la amiazi nici sara nu pot mânca. Mai bine nu mănânc eu, decât, ca săracul, acesta să rămână flămând.«

Cuvintele acestea ale lui Bernardin într'atâta au mișcat-o pe mătușa-sa, încât momentan a tăiat o bucată de pâne și i-a dat-o lui s'o întindă săracului. Altădată dacă n'avea nimic, se îndrepta spre cei mai mari și cerșea pela ei pe seama celor lipsiți. Și mai mare osârdie și trezvie a dovedit însă întru păstrarea sfintei sale curățenii.

Studiile și le-a început în Siena, în vârstă de unsprezece ani, și un profesor de-al lui zicea, că niciodată învățcel mai bun ca Bernardin n'a avut; mai ales însă lăuda în el virtutea curățeniei și a sfielii. Niciodată vorbă necuviincioasă nu i-a scăpat din gură, iar dacă alții pomeneau în fața lui ceva lucru slab, roșia ca și când l'ar fi palmuit.

El, ce e drept, era blând, domol și din firea sa, dar vorbele necuviincioase îl aduceau în foarte mare turburare. Odată un oarecare cetățean bine văzut a îndrăznit să scoată din gură vorbe cu două înțelesuri, fiind și Bernardin de față. Tinărul când a înțeles unde bat acele vorbe, a dojenit aspru pe cetățean, iar acela s'a depărtat rușinat.

După scurgerea multor ani, tot acel cetățean s'a prezintat la o cuvântare a lui Bernardin și îndată ce a zărit stântul, i-a venit în minte dojeana, ce-o căpătase dela el ca copil, și îndată o așa căință și durere i-au cuprins inima, încât a început să plângă cu hohot.

Față de Bernardin, pentru curățenia sa feciorelnică, conșcolarii săi se purtau cu cea mai mare reverință. Iar dacă așa câteodată le mai lua gura pe dinainte, văzându-l pe Bernardin apropiindu-se de departe, vorba-le mai puțin cuviincioasă și-o întreprueau îndată cu cuvintele: »Să tăcem! Bernardin se apropie.«

Un mișel se încumentase la nelegiuirea de-a înșela spre rău pe Bernardin, și asta în repețite rânduri. Ca să se scape de nemernicul de ispititor, Bernardin s'a

rugat de tovarășii săi să-i dea mână de ajutor întru alungarea aceluia. Indată ce a venit iarăși mișelul acela și lingușindu-se lui Bernardin l'a îmbrățit și cu bani, acesta a făcut un tărăboiu la care tovarășii săi au alergat din toate părțile și au svârlit cu tină după ispititor până când a fugit din oraș.

Bernardin și-a sfârșit studiile cu cea mai mare distincțiune, când era de 17 ani. După aceea cu o dragoste fără păreche a îngrijit în spitalul celor săraci morboșii cei cu boale molipsitoare, și în vârstă de douăzeci și doi de ani a intrat în cinul călugăresc a sf. Francisc.

A murit în vârstă de șeptezeci și trei de ani, în același moment, în care soții săi de călugărie cântau din acafiștul Preacuratei aceste cuvinte: »Mărește suflete al meu pe Domnul, și s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu mântuitorul meu«.

* * *

Dragostea și evlavia față de Preacurata fecioară l'au ferit pe sfântul Bernardin de tot păcatul greu și va mai feri și pe alții. Vergura Maria adecă își află o nespuse de mare bucurie în cei cu inimile fără păcate; se roagă bucuroasă deci pentru aceia, cari se îndreaptă spre ea și-i cer ajutorul puternic. — În această privință s'a dovedit a avea un rezultat deosebit de bun o mică rugăciune, de aceea o înregistrez aici, pentruca și tu s'o poți recita adesea, ori cel puțin sara și dimineața, după celelalte rugăciuni.

Iat-o aceasta-i:

Stăpâna și Maica mea! Ție mă recomand cu totul și pentruca să mă arăt cu adevărat credincios al Tău, Ție-ți jertfesc ochii mei, urechile, gura, inima mea și pe mine întreg. Fiindcă deci is al Tău, Maică preabună păzește-mă și mă apără ca averea și moștenirea Ta.

Rugă scurtă: Stăpâna și Maica mea! adu-ți aminte că-s al Tău. Ocrotește-mă și mă apără ca averea și moștenirea Ta.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chităm abonamentul dela: *Roșia de Secaş* pe lunile Ianuarie până în 15 Maiu 1898. Vă rugăm a plăti restanța și de pe anii următori. *Halmaj* pe 1912 trimestrul 1. și 2. *Cvinálos* pe pătrarul 1. din 1912 *Sujószentiván* pe 1912 sem. 1. *Dr. K. F. Visó* pe 1911. *Gyo-Szt-Miklós* pe 1912 trimestrul prim. *Afintiş* pe 1912 sem. 1. *Slimnic* pe 1912 sem. 1. *Zicani* pe 1908, 1909, 1910 și din 1911 până în 1 Maiu, *Fr. H. L. Deva* până în 1 Sept. 1912. *Kusály* pe 1909 și din 1910 sem. 1. Vă rugăm a îngriji și de abon. rest. de pe ceilalți ani. *N. A. Someș-Odorheiu* pe 1911 întregire și din 1912 trimestrul prim. *X. Y. Z.* pe 1909 și 1910 sem. 1. *Tilișca* pe 1912 sem. 1. *Soc. lect. Deva* pe 1912 sem. 1. *Minerva, Ila mare* pe 1911 din 1 Maiu până în 1 Nov. *Jurul de jos* pe 1912 sem. 1. *Dr. T. M. Biserica-Albă* pe 1911 sem. 2. *Rebrisoara* pe 1911. *Ibasfaldu* pe 1912. Vă rugăm să achitați și rest. an. 1895—1911. *Orlat* pe 1912. *Nireș (Almás)* pe 1912 sem. 1. *Preseca (Secaş)* pe 1912. *Óldhgyürüs* pe 1911 întregire și 1912 complet. *Zăbrani* pe 1912 sem. 1. *Părul* pe 1912. *Sănmărtinul de câmpie* pe 1911 completare și 1912 întreg. *Mineiu* pe 1912 sem. 1. *Cetate de Bălă* pe timpul din 1 Martie 1910 până în 15 Februarie 1912.

Proprietar-editor: **AUREL C. DOMȘA.**
Redactor respons.: **AUGUSTIN GRUIȚIA.**

(49) 1—3

Anunț de licitare.

Subscrisul Capitul anunță, că argintăriile lăsamântului episcopului Dr. Ioan Szabó, să vor vinde prin licitație publică.

Terminul de licitație să defige pe 21 Martie 1912, în localul administrației fondurilor diecezane, la 3 ore p. m.

Capitul Catedral de Gherla

Ingrijiți-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun, pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a se înscrie de membru la

„Asociația Esehiana de Ajutorare Reciprocă“.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori care persoană dela etatea de 21—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membrie i-se solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membrie, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăiește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăiește 30 de ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor. însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăiește o rentă lunară de 50 cor. Peste 1400 coroane taxe pentru cazuri de moarte membrul nu e obligat a solvi. Membrii dela etatea de 60—80 ani cel mult 1600 cor. Acești membri însă n'au drept la rente.

După 3 ani de membrie toate plătirile se pot sista rămânând membrul asigurat pe o sumă mai mică. Se pot semna 1—2 cuate (2000—4000 cor.). Atestat medical nu se recere.

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de mărișuri, poate fiecare a-și asigura fetele, dacă aceste n'au trecut etatea de 21 ani. Se pot semna 1—2 cuate (2000—4000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membrie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măriș, fata primește suma asigurată, ori dacă nu se mărită, la împlinirea etății de 24 de ani. Fetele mici plătesc taxe foarte mici, așa că se pot înscrie chiar îndată după naștere.

Răposând o fată după 3 ani de membrie, solvim erezilor suma asigurată. Licuidările se fac strict în sensul statutelor.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cuate semnate până la 15.000.000 cor. și 215.000 cor. fond de garanță.

Prospecte și blancete trimitem gratuit. Aplicăm secretari în toate orașele și barbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

(7) 5—24

Diracțiunea pentru Ungaria:

Timișoara (Temesvár, Hunyadi-utca 4. szám.)

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobâlna“ lângă Oraștie, a cărui proprietar e Dr. Aurel Vlad, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoii de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoii din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferati din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită franco și gratis catalogul despre altoii de vie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vie.

Proprietarii de vie să se adreseze cu încredere deplină la

(19) 18—45

Administrația „Domeniului din Bobâlna“
Bâbolna u. p. Szászváros.

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sfințele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de spriginul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vie
Világos, com. Arad.

Catalog să trimite gratuit. (44) 5—13

A v i z.

☛ Să sprijinim arta română.

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce am făcut bisericilor mari, m'am stabilit în comuna mea Agârbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renouiri — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

[28] 10—10

(Agârbiciu—Sz. Egerbegy).

(40) 4—7.

Se caută

o bucătăreasă pentru „Internatul de fetițe din Blaj“. — Simbria 30 cor. la lună, odae separată și vipt.

Doi băieți

din casă bună cari să fie absolvat cel puțin 2 clase gimnaziale se primesc ca învățăcei în legătoria de cărți a lui Ioan Domșa din Blaj.

(47) 2-3

Edict de licitare.

Pentru asigurarea lucrărilor necesare la zidirea bisericii, edificându-se din partea comunei bisericesti gr. cat. din Bardos (Maros-Bárdos) protopopiatul Murășului, se va ținea la 9 Aprilie st. n. 1912, adică a treia zi de sf. Paști la 3 ore p. m. în școala confesională gr. cat. din loc, licitațiune minuendă publică cu oferte în scris.

Planul, preliminarul de spese conceptul contractului și condițiunile de licitare și edificare, sunt expuse spre vedere la curatorul primar Pella Ioan Leontie.

Doritorii de a licita se invită prin aceasta, ca până la orele 3 din ziua licitării să-și prezente ofertele cu vadiu 10% dela suma ofertului lor.

Oficiul parohial gr. cat. M. Bardos (Maros-Bárdos) la 3 Martie 1912.

Vasile Saltelechi
par. și v. protop. on.

Pella Ioan
curator prim.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Părteniu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca **asigurări contra focului și asigurări asupra vieții** în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: **asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.**

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiții de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 11-52.

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol—Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

☐ ☐ Altoi de vie! ☐ ☐

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri
soluri de vin de masă.

Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoit,
Vită europeană cu rădăcină

— se află de vânzare la —

Insoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

≡ **trei (3) milioane.** ≡

Școlile noastre de altoi n'au fost atâtea de peronosporă.

Altoii sunt desvoltați la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare
condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 35-?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoit.

Români! sprijiniți firmele românești că numai acelea vă vreau binele!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

✦ Asigurări împotriva focului ✦

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mo-
bile etc. în condiții avantajoase și cu
premier ieftine.

✦ Asigurări pe viață ✦

(pentru preoți și învățători confesionali romani
gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu
termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asig-
urări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre
și asig. populare pe spese de înmormântare. Mai departe
contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig.
p. pagube la apudate.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1910	K. 5,002,540.78
Capitale asigurate pe viață achitate	„ 4,834,801.12
Starca asigurarilor cu sfârșitul anului 1910	foc „ 119,839.92—
Fonduri de întemeiere și de rezervă	„ 11,020,266—
	„ 2,428,317—

Prospecte și informații se dau gratuit în
birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cercuri bune de
cunoștință se primesc în condiții favorabile în
serviciul institutului.

(5) 25-?